

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/44/2015
Identifikačné číslo spisu: 9015898904
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:9015898904.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2015 v Bratislave v trestnej veci obvinenej I. I. j, pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvinenej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2013, sp. zn. 3To/19/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej I. I. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, zo 4. júla 2012, sp. zn. 2T/9/2010, (č.l. 7556-7602) bola obvinená I. I. uznaná vinnou v bode 1 až 4 zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g/ Tr. zák., vykonaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. z toho v bodoch 1 a 2 v súbehu so zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. , v bode 5 zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2006 a v bode 6 zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom ku dňu spáchania skutku a to pre skutky uvedené vo výrokovej časti označeného rozsudku okresného súdu. Za tieto trestné činy jej bol uložený podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h, m/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bola menovaná na výkon trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. okresný súd zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 26. novembra 2007, sp. zn. 1T/86/2007, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce. Okresný súd zároveň postupom podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil obvinenú I. I. spod obžaloby okresného prokurátora pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a, b, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e Tr. zák. a § 140 písm. c/ Tr. zák.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. júna 2013, sp. zn. 3To/19/2013, (č.l. 7946-7959) vo vzťahu k obvinenej I. I., postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil vyššie označený rozsudok Okresného súdu Bratislava II v časti vo výroku o treste a menovanej podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, m/, § 38 ods. 7, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 rokov. Postupom podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. obvinenú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Krajský súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 26. novembra 2007, sp. zn. 1T/86/2007, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2013, sp. zn. 3To/19/2013, podala 14.10.2014 obvinená I. I. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, k/ Tr. por. (č.l. 8085-8100). Spis bol predložený najvyššiemu súdu 25.6.2015.

V úvodnej časti dovolania (prvých sedem strán) obvinená chronologicky poukázala na uznesenia o začatí trestného stíhania a uznesenia o vznesení obvinení s odkazom na zvolenie či ustanovenie toho ktorého obhajcu v konkrétnej veci. Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odôvodnila v podstate nasledovne: „Od 23.10.2008 vyšetrovateľ vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 konal s JUDr. Rastislavom Koutunom ako mojim obhajcom, ktorý ma zastupuje vo všetkých spojených veciach (ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007) bez ohľadu na skutočnosť, že ja som ho splnomocnila na obhajobu „len“ vo veci vedenej pôvodne pod ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007 a v uvedenom období som mala zvoleného obhajcu JUDr. Petra Oreška, ktorý ma od 26.2.2008 do 5.3.2009, resp. 19.3.2009 zastupoval vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, týkajúcej sa aj skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a, písm. b, ods. 3 písm. b/ Tr. zák.. Nakoľko však ustanovenie obhajcu JUDr. Rastislava Koutuna - OS BA II z 13.8.2008 (poznámka - vec ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007) zaniklo zánikom dôvodu nutnej obhajoby, ktorý v konkrétnej veci zanikol mojim prepustením z väzby 26.8.2008, resp. tým, že som sa 29.9.2008 vzdala práva na povinnú obhajobu je zrejmé, že najneskôr od 5.3.2009, resp. 19.3.2009, aj napriek skutočnosti, že sa voči mne viedlo trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody som nemala žiadneho obhajcu (ani JUDr. Rastislava Koutuna), ktorý by ma zastupoval v konaní o obzvlášť závažnom zločine aj napriek tomu, že som obhajcu musela mať. Navyše od 26.3.2009 sa vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 viedlo proti mne konanie proti ušlej. Od tohto momentu som musela mať obhajcu ustanoveného podľa § 37 písm. e/ Tr. por., teda nielen podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Vzhľadom na skutočnosť, že v období vedenia konania proti mojej osobe ako ušlej som žiadneho obhajcu, ktorý by ma v tomto konaní ako ušlú zastupoval nemala, celé vyšetrovanie je postihnuté nedostatkom zákonnosti a závažným procesným pochybením majúcim za následok, že zásadným spôsobom bolo porušené moje právo na obhajobu. Vzhľadom na vyššie uvedené je potom zrejmé, že preštudovanie spisu advokátom JUDr. Rastislavom Koutunom v dňoch 14.9.2009 a 16.9.2009 nie je možné chápať ako preštudovanie spisu rešpektujúce právo na obhajobu. V podstate tak možno skonštatovať, že do dnešného dňa nedošlo k zákonnému preštudovaniu spisu postupom podľa § 208 Tr. por.“

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinená ďalej odôvodnila i tým, že nebola riadne upozornená na zmenu právnej kvalifikácie, pretože: „Z podanej obžaloby je zrejmé, že podľa OP BA II som sa v bode 1 až 4 (teda v štyroch trestných veciach) mala dopustiť pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. g/ Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., z toho v bodoch 1 a 2 v súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods.1, ods. 4 Tr. zák. Napokon to, že som nebola upozornená pred podaním obžaloby na zmenu právnej kvalifikácie dokazuje aj prípis OP BA II z 9.4.2010 (č.l. 6583) obsahujúci upozornenie, že tam uvedené skutky mieni v obžalobe posudzovať ako súbeh so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny... podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Z tohto prípisu, vyhotoveného 21 dní pred vypracovaním obžaloby, totiž jednoznačne vyplýva, že som stíhaná za:
- zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a

- pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstva podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. f, g/ Tr. zák.

Uvedené jednoznačne preukazuje, že došlo k porušeniu § 234 ods. 2 Tr. por. a tým aj zásadnému porušeniu práva na obhajobu zakladajúceho dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.“ Porušenie § 234 ods. 2 Tr. por. obvinená v dovolaní odôvodnila i tým, že upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie učinené ešte skôr vyšetrovateľom 3.6.2009 (č.l.10) bolo doručené JUDr. Rastislavovi Koutunovi, pričom podľa § 206 ods. 6 Tr. por. má byť o tom upozornený obvinený, pričom v tomto štádiu sa viedlo voči nej trestné konanie ako voči ušlej a JUDr. Rastislav Koutun nemal oprávnenie zastupovať ju, a to ani na základe plnej moci ani ako advokát ex offo. Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. obvinená odôvodnila tým, že: „Dňa 14.5.2009 vydal OS BA II na moju osobu európsky zatýkací rozkaz (č.l. 173 až 178). Pri mojom výsluchu 29.9.2008, teda po spojení vecí uznesením zo 7.8.2008 ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, som bola vyšetrovateľom upozornená, že skutok uvedený v uznesení z 9.6.2008, ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007, ktorým mi bolo vznesené obvinenie pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. bude ďalej kvalifikovaný ako zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (č.l. 5170-5179). V európskom zatýkacom rozkaze napriek existencii tejto skutočnosti uvedená právna kvalifikácia popísaná pôvodne v uznesení z 9.6.2008, ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007, nebola uvedená. Správna a úplná právna kvalifikácia skutku je dôležitá pre rozhodnutie vykonávajúceho štátu, v danom prípade Rakúska. Ako totiž vyplýva z Rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (2002/584/SVV) uverejneného v Úradnom vestníku ES L 190, 18.7.2002 vyplýva, len takýmto spôsobom môže dôjsť zo strany vykonávajúceho štátu k riadnemu posúdeniu obojstrannej trestnosti skutku. Uvedené platí aj napriek tomu že v rámci vydávacieho konania bol zo strany rakúskych orgánov spomínaný výlučne príkaz OS BA II na zatknutie zo dňa 18.02.2009, spis. zn.: Tp 805/2009 a nie EZR, pričom s EZR som sa prvýkrát oboznámila až po podaní Obžaloby. Uvedené pochybenie tak ma za následok to, že bez ďalšieho trestné stíhanie mojej osoby minimálne za tento skutok v rozsahu jeho právnej kvalifikácie ... podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. nebolo prípustné, čím je naplnená dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.“ V tejto súvislosti obvinená poukázala na rozhodnutie ESD C-388/2008 vo veci Leymann, Pustovarov. V závere dovolania obvinená zhrnula, že dovolanie vychádza: „Práve z mojich odvolacích námietok, poukazujem na skutočnosť, že v Rozsudku KS v BA úplne absentuje ich čo i len minimálne rozobratie. Súčasne však treba uviesť, že tieto svoje námietky som prezentovala aj v konaní pred OS BA II a ani v Rozsudku OS BA II sa odpovede na ne nenachádzajú. Z množstva týchto námietok si dovoľm upozorniť najmä na porušenie práv o povinnej obhajobe, v súvislosti s konaním o obzvlášť závažnom zločine a v konaní proti ušlému. A to ide pritom o zásadnú otázku týkajúcu sa zákonnosti celého trestného konania. Na základe vyššie uvedeného si dovoľujem Najvyšší súd Slovenskej republiky požiadať, aby podľa ustanovenie § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12.06.2013, spis. zn.: 3To 19/2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) a k) Tr. por. bol porušený zákon v môj neprospech, tento rozsudok, rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 04.07.2012, spis. zn.: 2T9/2010 zrušil, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Bratislava II prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

K dovolaniu sa vyjadril okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II nasledovne: „Námietky obhajcu Mgr. Juraja Vlkoviča v písomnom odôvodnení dovolania k zásadnému porušeniu práva odsúdenej na obhajobu, ako aj k porušeniu zásady špeciality v konaní po vydaní I. I. v procesnom postavení obvinenej na územie Slovenskej republiky na základe Európskeho zatýkacieho rozkazu, považujem za neopodstatnené. Najmä ak s dôvodmi dovolania sa mal možnosť už oboznámiť druhostupňový Krajský súd v Bratislave, ktorý vo veci konal a rozhodol v konaní o odvolaní odsúdenej pod spisovou značkou 3To/19/2013, teda nejde o nové skutočnosti (súdu doposiaľ neznáme, resp. s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť a poňať ich do svojho rozhodnutia.

Vo vzťahu k vydaniu I. I. na územie Slovenskej republiky na podklade Európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorý vydal tunajší okresný súd Bratislava II v konaní pod spisovou značkou Tp-831/2009 je namieste

uviesť, že neboli pochybnosti o zachovaní práva obvinenej na obhajobu, navyše ak k jej vydaniu došlo rakúskymi justičnými orgánmi v zrýchlenom konaní bez uplatnenia zásady špeciality. Vzhľadom k tomu nepovažujem za potrebné vyjadrovať sa k námietkam obhajoby k použitiu kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu pri podaní obžaloby dozorujúcim prokurátorom, najmä ak na zmenu právnej kvalifikácie boli procesné strany v prípravnom konaní riadne a v čas upozornení“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Tr. por.) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por. bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Existenciu tohto dovolacieho dôvodu obvinená vecne, ale nie relevantne odôvodnila porušením práva na obhajobu tým, že nemala obhajcu, keď ho musela mať v dôsledku čoho nebola riadne upozornená na zmenu právnej kvalifikácie a bolo porušené i jej právo na preštudovanie spisu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v čl. 6 ods. 3 písm. b, c, d/ Dohovoru. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

V súvislosti s dovolateľkou konštatovaným porušením jej práva na obhajobu najvyšší súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že obvinenou prednášané argumenty, názory a závery sú takmer totožné s

tými, ktoré prednášala už v konaní pred Krajským súdom v Bratislave (č.l. 7926 - 7927), načo krajský súd síce stručne, ale predsa reagoval vo svojom rozhodnutí, keď vysvetlil, že v zmysle § 43 ods. 3 Tr. por. skôr zvolený alebo ustanovený obhajca je povinný plniť si svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom.

Najvyšší súd dopĺňa:

Dôvod povinnej obhajoby u obvinenej I. I. vznikol dňom 4.marca 2008, kedy jej bolo uznesením, ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, zo 4. marca 2008 (č.l. 11-13) vznesené obvinenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, 2 písm. a, b, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. a § 140 písm. c/ Tr. zák. spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. pre skutok z januára 2007, spáchaný spoločne so I. F.. V tom čase ju na základe plnomocenstva z 25. februára 2008 (č.l. 182, 183, 184) vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, vedenej (v tom čase len) pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. f, g/ Tr. zák. obhajoval zvolený obhajca JUDr. Peter Oreško (išlo o skutok spáchaný so I. F. v presne nezistenom čase roku 2006 do 31. 10.2006). Plnomocenstvom z 26. februára 2008 (č.l. 184) obvinená splnomocnila JUDr. Petra Oreška na obhajobu len vo veci ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, čo znamenalo, že ju mohol obhajovať v konaní (od 4.3.2008 pod totožným ČVS vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody) len pre vyššie uvedené dva trestné činy - zločin podvodu (bod 4. rozsudku okresného súdu) a obzvlášť závažný zločin pozbavenia osobnej slobody (oslobodený skutok v rozsudku okresného súdu).

Z predloženého spisového materiálu okrem iného vyplýva i to, že 26. mája 2008 (č.l.4096 - 4100, zv. 21) došlo k spojeniu vecí ČVS: PPZ-48/BOK-V-2008 (bod 6. rozsudku), ČVS: PPZ-47/BOK-B-2008 (bod 5. rozsudku), ČVS: PPZ-84/BOK-B-2007 (bod 3. rozsudku), ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007 (bod 1. rozsudku) na spoločné konanie pod spisovú značku ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007.

Dňa 13. júna 2008 (č.l. 49-54, zv. 1) došlo k spojeniu vecí ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007 a ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 na spoločné konanie pod spisovú značku ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007.

Po tomto spojení obvinená I. I. plnomocenstvom z 11. júla 2008 (č.l. 186, zv. 1) presne špecifikovala JUDr. Petrovi Oreškovi rozsah obhajobných aktivít tak, že : „obhajcu splnomocňujem na konanie vo veci mojej obhajoby, kde som stíhaná za trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., ktorého som sa mala dopustiť voči poškodenej osobe J.R. (poznámka bod 4 rozsudku), ako aj vo veci a skutku pozbavenia osobnej slobody § 182 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák., teda skutku ktorého som sa mala dopustiť spoločne s obvinenou I. F. (poznámka - oslobodený skutok). Splnomocnenie sa týka len na hore uvedené skutky, na iné skutky, ktoré sú zahrnuté v uznesení o spojení vecí, ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007, z 13. júna 2008 sa predmetné splnomocnenie nevzťahuje.“

Zo spisu ďalej vyplýva, že okrem konania pod ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 bolo od 9. júna 2008 pod ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007, (č.l. 5142-5145, zv. 27) vedené samostatné konanie voči I. I. v rámci ktorého bola stíhaná zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. pre skutok z 10. mája 2006 (bod 2. rozsudku). V tejto veci (ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007) si obvinená 19. júna 2006 (č.l. 5160, zv. 27) zvolila obhajcu JUDr. Rastislava Koutuna.

Dňa 7. augusta 2008 (č.l. 55-62, zv. 1) došlo k spojeniu všetkých vecí:

- ČVS: PPZ-83/BOK-B-2007,
- ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007,
- ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007,

na spoločné konanie pod ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007.

Tým, že obvinená I. I. v plnomocenstve JUDr. Petra Oreška z 11. júla 2008 tohto splnomocnila len na obhajobu pre skutok pod bodom 4. rozsudku a oslobodený skutok, stalo sa to, že v jednom konaní (spoločné konanie o všetkých trestných činoch) ju pri skutkoch (čiastkových útokoch) pod bodmi 1, 3, 5 a od 5.augusta 2009 i 6 nemal kto obhajovať, nehovoriac o tom, že od 3. júla 2009 (upozornenie na

zmenu právnej kvalifikácie na č.l. 10) sa zo zločinov pod bodmi 1. až 4. rozsudku okresného súdu stal pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. Zároveň nemožno prehliadnúť vymedzenie plnomocenstva pre zvoleného obhajcu JUDr. Rastislava Koutuna len na konanie o skutku - zločine podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. (bod 2 rozsudku) pôvodne vedeného pod ČVS: PPZ-81/BOK-B-2007 (č.l. 5160, zv. 27), keď pri výsluchu 8. augusta 2008 (č.l. 261, zv. 2) obvinená uviedla: „v jednej z trestných vecí, z ktorých som obvinená a ktoré sú spojené na spoločné konanie ma zastupuje JUDr. Rastislava Koutun, a to konkrétne v trestnej veci, kde je poškodený V. Ja súhlasím s tým, aby JUDr. Rastislav Koutun ma zastupoval avšak iba v tej veci, v ktorej je poškodený V. Včera 7. augusta 2008, som obdržala od JUDr. Petra Kovácsa vypovedanie plnej moci, ktoré mi zaslal 5. augusta 2008. Ja som si do dnešného dňa obhajcu nezvolila a súhlasím s tým, aby mi bol obhajca ustanovený“.

V spoločnom konaní o obzvlášť závažnom zločine a ďalších trestných činoch, na ktoré sa nevzťahuje povinná obhajoba v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (zločiny, prečiny) musí byť zabezpečené právo na obhajobu vo vzťahu ku všetkým trestným činom, pretože vždy ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine tak, ako to predpokladá ustanovenie § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pričom procesné úkony vykonané v spoločnom konaní vo vzťahu k zločinu, či prečinu bez toho, aby bolo obhajcovi a obvinenému umožnené pri výkone procesných úkonoch realizovať právo na obhajobu (najmä § 213 Tr. por.) by trpeli procesnou nespôsobilosťou a nepoužiteľnosťou v ďalšom trestnom konaní.

Ak teda obvinená I. I. po spojení všetkých vecí do jedného spoločného konania neumožnila zvoleným obhajcom JUDr. Petrovi Oreškovi a JUDr. Rastislavovi Koutunovi obhajovať ju vo vzťahu ku všetkým trestným činom (viď plnomocenstvo z 11. júla 2008 na č.l. 186, zv. 1, plnomocenstvo na č.l. 5160, zv. 27, č.l. 261 zv. 2 a tiež na č.l. 5177, zv. 27) bolo správne, nevyhnutné a zákonné ustanoviť jej obhajcu na výkon obhajobných aktivít vo vzťahu ku všetkým trestným činom prejednáványm v spoločnom konaní. Stalo sa tak hneď po jej výsluchu z 8. augusta 2008, dňa 13. augusta 2008, kedy jej bol ustanovený obhajca JUDr. Rastislav Koutun (č.l. 203, zv. 2) na výkon obhajoby vo vzťahu ku všetkým trestným činom prejednáványm v tom čase už v spoločnom konaní pod ČVS: PPZ-87/BOK-B-2007 o všetkých trestných činoch. Od tohto okamihu až do 23. júna 2010, kedy Okresný súd Bratislava II ustanovil obvinenej obhajcu JUDr. Petra Oreška (č.l. 6673) bolo celé prebiehajúce konanie „pokryté“ legitímne ustanoveným obhajcom JUDr. Rastislavom Koutunom, a preto právo obvinenej na obhajobu nebolo žiadnym spôsobom porušené, a to ani v okamihu keď sa konalo proti nej ako proti ušlej, ani v čase keď bola vo väzbe, a ani vtedy keď sa na istý čas vzdala práva na povinnú obhajobu. V tejto súvislosti je potrebné vysloviť, že JUDr. Rastislavovi Koutunovi vyjadrením sa obvinenej, že sa vzdáva práva na povinnú obhajobu nezanikla povinnosť obhajovať menovanú, pretože súd nerozhodol o zrušení jeho ustanovenia.

Najvyšší súd uzatvára, že v prípade ak dôjde k ustanoveniu obhajcu podľa § 40 ods. 1 Tr. por. a to z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v ustanovení § 37 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por. a § 38 ods. 1 Tr. por. ustanovenie obhajcu nezaniká automaticky po odpadnutí dôvodov povinnej obhajoby, ale zaniká až rozhodnutím o zrušení ustanovenia podľa § 40 ods. 1 tretia veta Tr. por., resp. 40 ods. 4, ods. 5, ods. 6 Tr. por., resp. § 41 ods. 2 Tr. por., pretože rozhodnutie o zrušení ustanovenia obhajcu podľa vyššie uvedených ustanovení má konštitutívny a nie deklaratórny charakter. Preto platí, že ak si (napríklad) obvinený zvolí obhajcu namiesto obhajcu, ktorý mu bol pred tým ustanovený (§ 40 ods. 5 Tr. por.) ustanovenému obhajcovi povinnosť obhajovať obvineného nezaniká (čo zrozumiteľne dokumentuje *expresis verbis* v druhej vete ods. 5 § 40 Tr. por., určená povinnosť zrušiť ustanovenie obhajcu), ale len spočíva až do rozhodnutia o zrušení ustanovenia. Ak v ďalšom konaní (napríklad) zvolený obhajca vypovie plnomocenstvo obvinenému, pôvodne ustanovenému obhajcovi sa obnoví povinnosť ďalej obhajovať obvineného. Uvedené platí rovnako i na situáciu keď sa obvinený vzdá práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 ods. 4 prvá veta Tr. por. a následné toto vyhlásenie vezme späť podľa § 37 ods. 4 druhá veta Tr. por. a § 38 ods. 4 Tr. por.

Pokiaľ obvinená v dovolaní argumentovala aj tým, že nebola riadne upozornená na zmenu právnej argumentácie najvyšší súd nezdieľa jej názor, pretože upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie z 9.

apríla 2010 (č.1 6583,) bolo vykonané v súlade s ustanovením § 234 ods. 2 Tr. por., pričom prokurátor zrozumiteľne označil, že je stíhaná aj za pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. f, písm. g/ Tr. zák., a že aj tento trestný čin mieni posudzovať v súbehu so zločinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Prokurátor sa pritom nedotkol kvalifikácie iných trestných činov, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie nakoľko zmena právnej kvalifikácie sa týkala len prokurátorom presne vymedzených skutkov. Navyiac je neprehliadnuteľným, že upozorneniu na zmenu právnej kvalifikácie prokurátorom predchádzalo upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie vyšetrovateľom na č.l. 10 zv. 1 z 3. júna 2009 a upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie vyšetrovateľom z 29. septembra 2008 na č.l. 5177 zv. 27.

Preto najvyšší súd považuje úvahy obvinenej o tom, že týmto upozornením bola stíhaná len za dva trestné činy za mylné. Tu si žiada dodať, že v prípade, ak by aj upozornenie na zmenu právnej kvalifikácie pred podaním obžaloby nespĺňalo všetky kritéria § 234 ods. 2 Tr. por. nedošlo by k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pretože po podaní obžaloby mala obvinená i obhajca dostatočný priestor na spochybnenie nielen právnej kvalifikácie trestných činov, ale i celej obžaloby.

S ohľadom na uvedené považuje najvyšší súd všetky argumenty obvinenej I. I., ktorými v dovolaní odôvodnila porušenie jej práv na obhajobu (a v dôsledku toho i porušenie práva na preštudovanie spisu) za neakceptovateľné, a preto konštatuje, že nezistil splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c / Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.

Tento dovolací dôvod je daný len vtedy, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie hoci bolo neprípustné a spočíva v tom, že príslušný orgán - v závislosti na tom, kedy dôvod neprípustnosti trestného stíhania vyšiel najavo - nerozhodol o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. d/ Tr. por., § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 244 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 281 ods. 1 písm. a/ Tr. por., § 290 ods. 1 Tr. por. v dôsledku čoho došlo k inému rozhodnutiu, ktoré je pre obvineného menej priaznivé (najmä k odsudzujúcemu rozsudku), a ktoré je rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Označený dovolací dôvod sa teda týka len takej neprípustnosti trestného stíhania, ktorá je založená na dôvodoch podľa § 9 ods. 1 písm. a/ až d/ Tr. por. lebo výlučne v tomto ustanovení Trestný poriadok taxatívne vypočítava dôvody neprípustnosti trestného stíhania.

Obvinená vecne ale opäť nie relevantne argumentovala (hoci nie doslovne) porušením zásady špeciality v zmysle § 31 a nasl. Zákona o európskom zatýkacom rozkaze č. 154/2010 Z.z..

Najvyšší súd uvádza, že v zmysle zásady špeciality nesmie byť obvinený stíhaný ani odsúdený za iný trestný čin spáchaný pred vydaním obvinenej osoby, na ktorý sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahuje. Ak by vyššie uvedené nebolo rešpektované došlo by k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por., podľa ktorého trestné stíhanie nemožno začať a ak už bolo začaté nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný.

Porušenie ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por., na ktorý v dovolaní poukázala obvinená. V prípade obvinenej I. I. však nedošlo k porušeniu § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por., a teda ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por., pretože:

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na

ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval.

Podľa § 31 ods. 2 písm. e/ zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze, ak bola osoba vydaná do Slovenskej republiky, zásada špeciality sa neuplatní, ak osoba sa vzdala práva na uplatnenie zásady špeciality podľa ods. 1 v rámci konania vo vykonávajúcom štáte. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. Tp 831/2009, konkrétne z uznesenia Krajského súdu pre trestné veci Viedeň, sp. zn. 354 Hr 302/09z, z 30.12.2009 (č.l. 74, 76) vyplýva, že vo veci vydania obv. I. I. na jej trestné stíhanie do Slovenskej republiky bolo vykonané tzv. zjednodušené vydanie menovanej, s ktorým „nie je spojená žiadna zásada špeciality“. Z odôvodnenia označeného uznesenia zrozumiteľne vyplýva, že menovaná bola vydaná na podklade európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Okresným súdom Bratislava II zo 14.5.2009, sp. zn. Tp 831/2009, a teda nie je pravdivé tvrdenie obvinenej na str. 10 dovolania, že rakúske orgány spomínali výlučne príkaz OS BA II z 18.2.2009, sp. zn. Tp 805/2009, a nie EZR. Už samotná skutočnosť, že obvinená sa v rámci zjednodušeného vydávacieho konania v Rakúskej republike vzdala zásady špeciality je dostatočná na vyslovenie, že nemohlo dôjsť v následnom súdnom konaní na Slovensku k porušeniu tejto zásady, a teda ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. Aj napriek tomu (najmä s ohľadom na úvahy obvinenej v dovolaní) považuje najvyšší súd za vhodné vysvetliť i nasledovné:

Podľa čl. 8 ods. 1 písm. d/ a e/ Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“) musí európsky zatykač obsahovať tieto informácie:

„d/ charakter a skutkovú podstatu trestného činu najmä vo vzťahu k čl. 2;

e/ opis okolností, za ktorý bol trestný čin spáchaný, vrátane času, miesta a miery účasti vyžiadanej osoby na trestnom čine“.

Čl. 27 ods. 2 Rámcového rozhodnutia ustanovuje, že „odovzdávaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná s výnimkou...“ Článku 27 ods. 2 Rámcového rozhodnutia zodpovedá náš § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze).

Rozsudkom Tretej komory súdneho dvora z 1. decembra 2008 vo veci C-388/08PPU (Arthur Leymann a Alexej Pustovarov) bola podrobne riešená zásada špeciality a otázka „iného trestného činu“ najmä v zmysle totožnosti skutku a v dôsledku toho i jeho právnej kvalifikácie. Európsky súd pre ľudské práva zrozumiteľne vyslovil, že pre posúdenie, či ide o „iný trestný čin“ nie je rozhodujúca jeho právna kvalifikácia (v každom členskom štáte môže byť a je iná), ale opis - obsah skutku. Zhodné pri zachovaní totožnosti skutku musí zostať konanie ako také, ktoré napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu. „Zmeny v okolnostiach týkajúcich sa času a miesta sú prípustné, pokiaľ vyplývajú z dôkazov zhromaždených v priebehu konania vedeného vo vydávajúcom členskom štáte v súvislosti s konaním opísaným v zatykači pokiaľ nemenia povahu trestného činu a nie sú dôvodom na odmietnutie výkonu európskeho zatykača na základe článku 3 a 4 Rámcového rozhodnutia. Je úlohou príslušného vnútroštátneho súdu, aby vo svetle kritérií uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku preukázal, či trestný čin opísaný v obžalobe predstavuje iný trestný čin ako ten, ktorý je opísaný v zatykači“.

Vo veci obvinenej I. I. bol 14. mája 2009, pod sp. zn. Tp 831/2009, (č.l. 173 - 179, zv. 1) vydaný európsky zatýkací rozkaz, v ktorom sú pri zachovaní totožnosť skutku v zhode s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II opísané skutkové vety jednotlivých trestných činov, pre ktoré bola menovaná vydaná a následne odsúdená. Nesúlad len v právnej kvalifikácii opísaných skutkov medzi európskym zatýkacím rozkazom a odsudzujúcim rozsudkom vo svetle vyššie uvedeného rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva nie je pre zásadu špecialitu jediným a ani rozhodujúcim kritériom.

Preto najvyšší súd konštatuje, že v prípade obvinenej I. I. v prejednávanej veci nezistil naplnenie ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. a s ohľadom na vyššie uvedené rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.